

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)
SSN Marek Dobrowolski (sprawozdawca)
SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z protestu E. L. i innych
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 30 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) E. L. i kolejne dwadzieścia cztery osoby (dalej: „wnoszący protest”) wniosły do Sądu Najwyższego protesty przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. Wniesienie protestów nastąpiło poprzez ich nadanie w dniach od 13 do 16 czerwca 2025 r. za pomocą zagranicznych operatorów pocztowych różnych państw europejskich (głównie z Wielkiej Brytanii, ale także Norwegii, Hiszpanii i Włoch).

Sąd Najwyższy postanowieniem z 30 czerwca 2025 r. I NSW 10590/25 postanowił połączyć te sprawy do wspólnego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protesty należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej: PKW). Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Ponadto, z art. 321 § 2 k.wyb. jednoznacznie wynika, że w odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą lub na polskim statku morskim wymogi wymienione w § 1 uważa się za spełnione, jeżeli protest został złożony odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu.

Natomiast w świetle art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych określonych w art. 321 k.wyb. Ponadto ze wskazanego przepisu jednoznacznie wynika, że niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Państwowa Komisja Wyborcza ogłosiła wyniki wyborów na Prezydenta RP w dniu 2 czerwca 2025 r., a więc ostateczny termin do wniesienia protestu wyborczego upłynął dnia 16 czerwca 2025 r.

W niniejszej sprawie wnoszący protest przebywali za granicą (głównie w Wielkiej Brytanii, ale także Norwegii, Hiszpanii i Włoszech), lecz nie ustanowili pełnomocnika zamieszkałego w kraju, ani pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju. Wprawdzie wnoszący protest nadali przesyłki w zagranicznych placówkach pocztowych do dnia 16 czerwca 2025 r. (tj. do dnia ustawowego terminu na składanie protestów), jednakże podkreślenia wymaga, że

nadanie protestu wyborczego w innej niż polska placówka operatora pocztowego nie może zostać uznane za równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego w ustawowym terminie (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lipca 2019 r., I NSW 65/19; z 5 grudnia 2023 r., I NSW 822/23; z 10 lipca 2024 r., I NSW 35/24). Wnoszący protest nie skorzystali z możliwości złożenia protestu właściwemu terytorialnie konsulowi, ani też nie nadali pisma w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, co w rezultacie prowadzi do konieczności potraktowania przedmiotowych protestów jako złożonych w dniu wpływu do Sądu Najwyższego. Wszystkie protesty wyborcze, objęte niniejszym postanowieniem, wpłynęły do Sądu Najwyższego w dniu 27 czerwca 2025 r., czyli po upływie ustawowego terminu na składanie protestów wyborczych. Wskazane protesty zostały zatem wniesione po ustawowym terminie, a więc nie spełniają warunków określonych w art. 321 § 1 i 2 k. wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 1 i 2 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia, pozostawiając protest bez dalszego biegu.

[a.ł]

